

HÁJEK

září
2020

Naše noviny

OBSAH

■ Pozdrav

■ Kvíz

■ Program DSH

■ Zajímavosti

■ Literární dílna

■ Rozjímání

■ Povídka měsíce

■ Poradna pro vás

■ Zajímavosti

■ Info z domova

Srdečně vítáme nové obyvatele, kteří nastoupili do našeho DS.

Maxová Marta,
Otradovcová Hana,
Perglerová Věra,
Balounová Alena,
Zykan Miloslav, Ing.,
Adamcová Věra,
Dukátová Jaruška, Mgr.,
Horácková Sofie, Ing.

Zpravodaj Hájek vychází
v nákladu 200 výtisků pro potřeby
obyvatel Domova seniorů Praha 4 Hájek,
K Milíčovu 734 a je neprodejný.

Na vydání spolupracují:
Michaela Menoušková,
Zdeňka Proboštová,
Danuše Tučková,
Dagmar Zavadilová, ředitelka DS,
ve spolupráci s klienty DS.

DOMOV
PRO SENIORY
HÁJEK

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

1. Jak se jmenuje dům, ve kterém je muzeum**Vojty Náprstka (+2.9.1894)?**

- a) U Lahánků
- b) U Halánků
- c) U Kahánků

2. Který z filmů nenatočil režisér, scenárista a výtvarník**Jan Švankmajer (*4.9.1934)?**

- a) Něco z Alenky
- b) Budulíněk
- c) Otesánek

3. Kterou organizaci založil Antonín Benjamin Svojsík (*5.9.1876)?

- a) Junák
- b) Sokol
- c) Pionýr

4. Kde proběhla 7.9.1836 česká korunovace Ferdinanda V.?

- a) v kostele sv. Ignáce na Karlově náměstí
- b) v chrámu sv. Víta
- c) v kostele sv. Mikuláše na Malostranském náměstí

5. Ve kterém kraji byl vůdcem postání**Jan Sladký Kozina (*10.9.1652)?**

- a) na Hané
- b) na Chodsku
- c) na Valašsku

6. Která sázková společnost byla založena 15.9.1956?

- a) Tipsport
- b) Fortuna
- c) Sazka

7. Ve kterém roce se 19. září narodili manželé**Dana a Emil Zátokovi?**

- a) r. 1920
- b) r. 1921
- c) r. 1922

8. U které obce byli 28.9.1995 vyvražděni Slavníkovci?

- a) Liblice
- b) Lipice
- c) Lipnice

9. Který kuň se stal prvním vítězem při otevření závodiště v Chuchli (28.9.1906)?

- a) klisna Vision
- b) valach Železník
- c) Šemík

10. Ve kterém roce byl 28.9. spáchán (plastovou pistolí) atentát na prezidenta V. Klause?

- a) r. 2011
- b) r. 2012
- c) r. 2013

Vážení čtenáři a luštitelé,

na otázky ze srpnového kvízu odpovědělo 47 čtenářů.

Deset správných měli:

**Marie Černohorská,
Anna Legnerová,
Olga Štěpánová,
Přemysl Červenka, Team A3
a Team Albert Einstein.**

Devět správných měly:

Danuše Hrubá a Team B0

Osm správných odpovědí měl:

Team A1

GRATULUJEME!

Nejvíce vás potrápily otázky č. 6. a č. 9.

Důležitá informace: vyplněné kvízy je nutné vhodit do schránky na oddělení A0 **nejpozději do 20. v daném měsíci.** Později vhozené odpovědi už nemohou být započítány a uvedeny v časopisu Hájek, a to z důvodu uzávěrky a tisku časopisu.

Zde si můžete přečíst správné odpovědi.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

- 1. c. Václav III.
- 2. a. u Tachova
- 3. c. 1000 m2
- 4. c. Dejvická (Leninova)
- Náměstí Míru
- 5. b. Bio Lucerna
- 6. c. funkcionalismus
- 7. b. 21
- 8. a. dějepis-zeměpis
- 9. b. 2003
- 10. c. rota Nazdar

*Upřesňujeme odpověď na otázku č. 3 – plocha panoramatu je přesně 1045m2
Omlouváme se za špatné uvedení data v otázce č. 4, správné je **12. 8. 1978***

Pondělí 13:00 RECEPCE DSH

MILÍČOVSKÝ LES

Za příznivého počasí se konají každé pondělí společné vycházky do Milíčovského lesa.

2.9. středa 10:00 SÁL

DŮVĚRNÍCI

Setkání zástupců obyvatel s vedením domova.

3.9. čtvrtek 10:00 ZAHRADA DSH

ZOOTERAPIE

Přijďte strávit příjemnou hodinu ve společnosti zvířat.

9.9. středa

VÝLET DO DENDROLOGICKÉ ZAHRADY

Informace naleznete na nástěnkách aktivizace na každém oddělení.

16.9. středa 14:00 SÁL

HARDTMUTH

Připomeneme si příchod velmi významné rodiny Hardtmuthů z Německa na Moravu a do Čech a osudy jejích členů. Velmi úspěšné podnikání tohoto rodu nám dodnes připomíná továrna na tužky Koh-i-noor v Českých Budějovicích. Přednáší paní Hana Hejdová.

17.9. čtvrtek 10:00 ERGOTERAPIE

BÁBOVKY

Oslava zářijových narozenin našich obyvatel.

23.9. středa 14:00 SÁL

NÁMĚSTÍ MALÉ STRANY A HRADČAN

Přijďte si poslechnout zajímavé vyprávění paní Stanislavy Mickové.

29.9. úterý 10:00 SÁL

CIRKUS SENIOR

Přijďte si zkusit zažonglovat a užít si příjemnou hodinu, tentokrát s Ondrou a Lenkou.

30.9. středa 14:00 ATRIOVÁ ZAHRADA

SVATOVÁCLAVSKÉ TROUBENÍ

Přijďte si poslechnout Kvartet hlubokých žesťů ve složení 3 pozouny a jedna tuba, který má ve svém repertoáru skladby od baroka až po G. Gershwinu.

VÝLET LODÍ AGNES BOHEMIA

Přes počáteční komplikace s porouchanou plošinou, kdy nám museli přijet na pomoc hasiči, se výlet podařil.

Tentokrát nám počasí přálo a konečně jsme se mohli potkat se zvířecími kamarády.

V literární dílně občas hrajeme hru se vzpomínkami. Je to trochu podobné tomu, jako byste si v kavárně, která se jmenuje dejme tomu Štěstí, mohli z tamního menu vybrat – ale nikoliv pokrm, nýbrž vzpomínku, zážitek, situaci, kterou byste rádi zažili znovu nebo na kterou nemůžete nikdy zapomenout. Dnešní příspěvky vznikly při této hře. Pokud chcete hrát s námi, budeme rádi. Druhou část přinese Hájek v říjnu. Nejdříve tedy to menu:

Menu štěstí

*Znovu plavat v moři
Znovu řídit své auto
Znovu jít na rande se svou největší láskou
Znovu porazit svého nepřítele
Znovu tančit na plese
Znovu hrát s kapelou
Znovu letět letadlem
Znovu být v Londýně, v Paříži, v Římě
Znovu hrát před vyprodaným sálem
Znovu letět do Ameriky
Znovu chytat ryby
Znovu brouzdat potokem
Znovu šplhat po skalách
Znovu vyhrát důležitou soutěž
Znovu číst oblíbenou knihu, vidět nezapomenutelný film, divadelní představení
Znovu poslouchat milovanou hudbu
Znovu překonat strach
Znovu spát pod hvězdami
Znovu kosit trávu
Znovu cítit závrať z radosti
Znovu se setkat s milovaným člověkem
Znovu zažít zázrak nečekaného*

Menu: Život

Co si objednat od života a co by mně udělalo velikou radost? Štěstí!!! Štěstí je tak krásná, přepychová věc, ale prachy, prachy si za něj nekoupíš. Píseň Štěstí je krásná věc je pravdivá. Štěstí si nekoupíš za milión, a přece všem na dosah leží, když máš v chalupě orchestrion, přeslechněš rád i hodiny na věži, nevnímáš, jak ten čas běží!

Obyčejná chuze je pro mě nádherná představa, proto každodenní boj a všechno, co mě čeká, mně stojí za to se vším se rvát. Pak přijdou dny, kdy se mně vše podaří a budu v pohodě, štěstí se mne bude stále držet. Přeji vám sílu na to, co přijde, se s oním poprat se vší silou a dlouho žít šťastní. **I.B.**

Znovu hrát s kapelou!

Vzpomínám na svoje mládí. Nastoupil jsem v Plzni do lahůdkářské prodejny. Obsluhoval jsem pána, který mně oznámil, že je kapelník kapely, která hraje na Čajích, abych si přišel zatančit. Já jsem řekl, že bych si rád i zahrál. On mně dal noty, abych přišel je zahrát. Za týden jsem celé kapele noty zahrál. Oni byli velice nadšení, že mne hned berou, že jim odešel saxofonista. Tak jsem s nimi hrál deset let. Pak jsem musel na vojnu a po vojně jsem odešel pracovat do Prahy. V mé rodné vesnici spolužáci hráli dechovku a požádali mě, abych s nimi hrál. Taneční zábavy byly velice živé. Když přišli kluci z vedlejší vesnice a namlouvali si místní děvčata. Byla z toho velká pračka, museli utéci! **F.K.**

Kam bych se ráda podívala znovu

Jednoho léta nám naše škola zajistila zájezd do Španělska. Jeli jsme na Costa Brava do malebného přímořského městečka Tossa de Mar. Jeli jsme vlastním autobusem. Dolů k moři jsme sjížděli úzkou cestou plnou serpentýn a příkrých svahů. Byl to pro nás adrenalin a říkali jsme si, že se budeme celý týden na místě koupat a slunit a zpátky to bude zase dobrodružství.

Jaké bylo naše překvapení, když jsme ráno zasedli do autobusu a jeli širokou autostrádou vzhůru do kopce. Po obou stranách cesty byly nádherné pinie ozářené jasem slunce vlastním španělskému pobřeží. Vždyť zde také žil Salvador Dalí. Pokud jsme nahoře odbočili doprava, dojeli jsme k hoře Montserrat, kde je vybudován inpozantní klášter. Pokud jsme jeli doleva, přijeli jsme do Barcelony s jejími nádhernými zahradami a dominujícím chrámem Sagrada Família (Svatá rodina), s palácem Güell a s Parkem Güell. Všechna tato díla vytvořil fenomenální architekt Antoni Gaudí.

Tossa de Mar je půvabné přímořské letovisko s krásnou písečnou pláží. Po pravé straně vstupu do vody je mírný svah, na jehož vršku stojí tvrz obklopená stromy. Je to zátoka s mírně se čeřícími vlnami, ve kterých je radost plavat. Dvě z našich žen, které byly skvělé plavkyně a také se potápěly, se rozhodly vyplavat na širé moře. Vlny byly tak silné, že je hodily zpět na skaliska a byla pro ně velká námaha vrátit se zpět.

Plavání v moři s jeho mírně zčeřenými vlnami, večerní procházky městečkem prosycené osvěžujícím mořským vzduchem a omamnými vůněmi i vynikající španělská jídla a vína, to vše způsobilo, že za dva roky jela naše škola opět do nezapomenutelné Tossa de Mar.

Můj milovaný kraj je ale kraj malíře Josefa Lady, kraj mezi Hrusicemi a Prahou. Můj rodný kraj. **L.Š.**

Tak se mi dostalo pod ruku "Menu štěstí" a mám si z nabídky vybrat to téma, které mám literárně zpracovat. Nebude od věci si uvědomit, co je štěstí, že je to muška jenom zlatá, ví přece již každý. Ale vážně, co je to štěstí? Existuje ve dvou významech: buď označení vnější příznivé události nebo okolnosti, často nahodilé a nezasloužené („mít štěstí“, „udělat štěstí“, „mít kliku“), nebo je to trvalá blaženost, vnitřní pocit radostného a více méně trvalého naplnění života („být šťastný“, „mít šťastnou povahu“). Z nabídky jsem si vybral téma překonání strachu a až závrať z následné radosti. Jedná se o situaci, kdy nejprve je organismus zcela zaplaven adrenalinem a pak se dostaví ten pocit štěstí, když situace, která to vyvolala, dobře dopadne.

Ted' se podíváme, k čemu že to vlastně došlo. Bylo utěšené léto, rok před napuštěním Orlické přehrady a v Suchdole na Lužnici se urodilo veliké množství komárů a také vodáků, kteří chtěli sjet Lužnici a pak Vltavu, v mém případě ze Suchdola do Davle. Byla jsme malá skupina vodáků, studentů a asáků z poděbradské fakulty radiotechniky s poměrně skromným vodáckým vybavením. Měli jsme tři pramky a dvě kanoe s přiměřeným počtem vodáků, po pěti na pramkách a po dvou na kanoi. Zdárně jsme spluli horní tok Lužnice, vyhnuli se zabíjáckému jezu Pilaři a večery jsme vesměs trávili v občerstvovacích zařízeních a zlatavým mokem, za zvuku kytar a neumělého zpěvu, si doplňovali denní úbytek tekutin. Prostě jsme si blaženě užívali utěšeného léta, byť doprovázeného několika kazy, hlavně nálety komárů a toho, že lahvé pivo, chlazené v hlubokých, chladných vodách řeky, z neznámých důvodů explodovalo. Tak jsme přišli o polovinu basy piv dřív, než jsme si všimli, že pění řeky nepůsobí spodní proudy, ale vybuchující lahve piva.

Za osm dní jsme sjeli Lužnici a utábořili se v Židově strouze, asi 2km za Bechyní, tam jsme se odebrali konečně rozhodnout, který mok je lepší, zda je to plzeň, budvar nebo regent. Testování, bez konečného rozhodnutí, skončilo až pozdě večer. Vraceli jsme se za svitu baterek na tábořiště v pohodě, až na jednoho z nás, který tvrdil, že vidí potmě a nebyla to pravda, spadl do strže. Druhý den po snídani jsme nasedli do lodí a ani ne za dvě hodiny vpluli do Vltavy. Její proud byl neobvykle rychlý, všechny jezy byly rozbořené, porosty okolo řeky pokácené do výše zátopového pásma a dokonce i některé domy v blízkém okolí Vltavy byly zjevně opuštěné. To se týkalo i hospod. Naštěstí jsme takovou situaci předpokládali a tak jsme byli dostatečně zásobeni proviantem i tekutým chlebem. Jen tábořiště, kde jsme nocovali, působilo pochmurně, ale dřeva na oheň bylo dost a noc všechnu přípravu na zatopení přehrady milosrdně skryla. Třetí den ráno jsme připluli na dohled k již téměř dostavěné hrázi Orlické přehrady. Byla při pohledu z hladiny Vltavy obrovská, jako by se tyčila až do nebes. Voda Vltavy byla svedena do koryta na pravé straně přehradní hráze a tou řeka protékala rourou zabudovanou v jejím dolním pravém rohu. Všude visely cedule přísně zakazující průjezd hrází, ovšem loď bylo nutné výtahem vyzvednout do výše koruny hráze a pak přenášet asi 600 metrů, a to po kamenitém obtížně schůdném břehu. To se nám hrubě nelíbilo. Bylo právě poledne a u výtahu nikde nikdo, tak jsme si prohlíželi průtok řeky hrází a tam, kam jsme až viděli, to vypadalo velmi sjízdně. Voda rourou hladce protékala, její hladina se jen leskla jako rozlitá rtuť, nikde žádná vlna ani vír. Ovšem na konec roury za přehradou nebylo vidět. Přes to jsme se rozhodli, že pod hrází projedeme. Nejdřív na kanoi v singlu a pak, podle výsledku, i s ostatními loděmi. Patřil jsem tenkrát mezi nejzkušenější vodáky z party a tak jsem měl projet v první. Kanoe byla otevřená a proto, jako ochranu proti rychlému zalití lodi, jsme na špičku lodi uvázali stanovou plachtu, trojúhelníkovou, ze stanu wehrmachtu, takovou, jakou používali němečtí vojáci za druhé světové války. Pak stačilo jen zakleknout do lodi, v kleče se lépe udržuje její stabilita, a vyjet. A tak jsem do té roury, kterou protékala Vltava, vjel. Zpočátku bylo vše zcela pohodové, voda rourou tekla velmi rychle a já jsem ještě pádloval, aby rychlost lodi byla větší než rychlost vody, jinak se nedá s lodí téměř manévrovat. A pak přišel ten šok, zachvátila mne hrůza. Na výjezdu z roury byl asi dvoumetrový zabalák, to je obrovská vlna s vrcholem stáječícím se proti proudu, postrach otevřených lodí. Říká se o něm, že když v něm vodák vypadne z lodi, tak ho přitlačí ke dnu a už mu nedovolí vyplavat. Asi na tom něco bude, protože na jezu Pilaři, ten jsme nejeli, je zabalák jen asi půlmetrový a díky jemu a vývařišti pod jezem na něm zahynuli desítky vodáků. To všechno mi proletělo hlavou. Říkal jsem si to je konec, jsi vůl, proč jsi to jel? Nikdo tě nenutil. Dál měly události rychlý spád, špička lodi se zařizla do zabaláku a s vysokým náklonem prošla jeho vrcholem a mohutným plácnutím dopadla na zadní část zabaláku a pak to přišlo, ta úleva, a loď už jen klidně plula ke břehu za jáсотu mé party, která vše sledovala ze břehu.

Co víc? - Neudělal jsem se a v lodi bylo pouze několik centimetrů vody, bylo po všem. A to byl ten okamžik vrcholného štěstí, na který nikdy nezapomenu. **J.P.**

Drazí přátelé,

jestliže jste se ocitli sami, máte strach z neznámého, ztrácíte sny, vaši lásku nikdo neopětuje a sami nesete kládu svých tajemství. Nevadí, že nemáte dosud víru. Hledejte a naleznete.

Kdo tluče, tomu se otevrou dveře, aby k víře došel a poznal, že Ježíš dává smysl a naději každému člověku, který ho s upřímným srdcem hledá. Možná, že máme různé pochybnosti, že nám to a to vadí. To všechno patří k životu. Pochybnosti jsou daň, kterou platíme za to, že nám lidem to myslí. Možná, že jsme již slyšeli, jak veliké věci působí v lidském životě víra. Přesto to často nedoceňujeme, ani nás to neinspiruje k nějaké změně, k nějakému jinému postoji. Mnoho poctivých lidí v ní vidí jen celek dobrých zásad pro život. Mnoho ušlechtilých lidí v ní vidí jen zákoník mravního života. Mnoho zbožných lidí v ní vidí jen sbírku náboženských obřadů a různých pobožností. A zatím víra je světlo, které prozařuje, zduchovňuje celý náš život. Dává nám nový pohled na vše kolem nás. Kde já vidím svým okem kapku vody, tam vidí vědec mikroskopem bohatý svět živočichů, oceán mikrobů. Kde já vidím obyčejnou věc, tam básník vidí znamení krásy a vyšší pohled na danou skutečnost. Kde vidí běžný člověk jen osoby a události, tam vidí věřící křesťan království Boží, příležitost ke konání dobra, k projevu lásky.

To působí víra. Víra je vztah, který se musí stále budovat a rozvíjet. Věřit znamená znovu a znovu potkávat Ježíše. Někteří lidé říkají: Často mám nejistoty, často nic necítím, když myslím na Boha. Ale víra, ta není jen v nějakém pocitu - ty bývají kolísavé. Víra není vědecký poznatek. Víra není uspokojení, stále trvající jistota. Víra je pulsující světlo. Smysly nám dávají pohled těla. Inteligence nám dává pohled rozumu. Víra nám dává pohled Krista. Možná, že řekneš, je to zajímavé. Ale jak si takovou víru pořídím, získám? Dá se víra získat rozumováním, diskutováním? Ujít kus cesty k víře, to nám rozum pomůže, ale samotnou víru nám nedá. Ta je spíš záležitostí srdce, zážitku. Máme-li potíže ve víře, nechme nějakého rozumování a dohadování, vlastních teorií, a hledejme, jak zahlédnout Ježíše ve svém životě. A kde může dojít k tomu, abych se setkal s Ježíšem? Někdy nám zasvitne jeho laskavá tvář, když čteme v Bibli jednotlivá evangelia v Novém zákoně. Zvláště Lukášovo evangelium nás může přiblížit do blízkosti Ježíše Krista. Jindy zahlédneme Ježíše Krista v tváři dobrého člověka. Jindy se s Ježíšem setkáme ve chvílce modlitby, nebo při bohoslužbě, nebo když požádáme duchovního, aby nás navštívil, aby nám poradil, jak dál postupovat. Víra je Boží dar. Je to Boží odpověď na naše hledání. A proto prosme o dar živé víry, víry, která by nás nesla a unesla po rozbouřených vlnách našeho světa.

Váš jáhen Pavel Urban

ŘECKÉ OSTROVY - 9. díl

Je součástí Řecka a největším ostrovem souostroví Kyklady. Leží mezi ostrovy Mýkonos a Ios, západně od něj se nachází ostrov Páros a jihovýchodně ostrov Amorgos. Má rozlohu 428 km². Jeho správní středisko a největší sídlo má stejnojmenný název - Naxos. Je hornatý. Nejvyšší bod, Zeus, který je nejvyšším v celých Kykladách, dosahuje výšky 1 001 m n. m. Hlavním zdrojem příjmů jeho obyvatel je cestovní ruch, vinohradnictví a pěstování zeleniny. Hlavní město Naxos (Chora) leží na severozápadě ostrova. Jeho dominantou jsou hrad v centru a portál nedostavěného Apollónova chrámu na výběžku pevniny do moře nazývaný též Portara. Podle archeologických nálezů byl ostrov osídlen již před 200 tisíci lety.

Zdroj: wikipedia

STŘÍPKY HISTORIE

28. září je český státní svátek, **Den české státnosti** a současně **svátek sv. Václava**, přemyslovského knížete a patrona Čech a Moravy a jednoho z tradičních symbolů českého státu. K tomuto datu se také připomíná **rok 995**. 28. září slavili na Libici Slavníkovci, druhý nejmnocnější rod v zemi, den svatého Václava a připomínali si také 60 let od jeho zavraždění ve Staré Boleslavi. Během této oslavy na hrad vtrhli čeští velmožové a povraždili všechny přítomné. Krveprolití přežili ze Slavníkovců jen dva členové rodu a biskup sv. Vojtěch, který zrovna podruhé odešel z Čech, do kterých se už nevrátil a zanevřel na ně. Tato událost ale vedla ve svém důsledku k upevnění raného českého státu.

1.9.1310 se Jan Lucemburský oženil s Eliškou Přemyslovnou. Tak vstoupili **Lucemburkové na český trůn**. Janův syn Karel IV. se jako první český král stal císařem Svaté říše římské. Praha se stala vedle Říma a Paříže přední evropskou metropolí. Po založení Nového Města pražského a rozšíření Menšího Města pražského (Malé Strany) se stala třetím největším městem Evropy (po Římu a Konstantinopoli). Vznikla zde nejstarší univerzita na sever od Alp a na východ od Rýna (nejstarší univerzita ve Svaté říši římské). Doba panování Karla IV. a Václava IV. znamenala největší rozkvět Českého království vůbec.

26.9.1650 na Staroměstském náměstí v Praze byl vztyčen **mariánský sloup**.

30.9.1650 byla na jeho vrcholku umístěna socha Panny Marie, sloup byl stržen 3.11.1918.

Mariánský sloup je typ sochařského díla, které má podobu sloupu, na jehož vršek je umístěna mariánská socha. Sloupy jsou různé, některé nesou na vrcholu jedinou sochu Panny Marie, jiné mají podobu bohatého sousoší. V Evropě byly nejčastěji vztyčovány v 17. a 18. století, často jako dík za záchranu před Švédy za třicetileté války nebo před morem. Sloup, který se nyní nově tyčí na místě svého předchůdce, je replikou bez vlastní umělecké hodnoty.

24.9.1815 Josef Božek řídil v Praze ve Stromovce první **parní vůz**. Mechanik a konstruktér Josef Božek měl české i polské kořeny, proto se k němu hlásí i Poláci. Byl vynikajícím hodinářem a znalcem orlojů, nadaným vynálezcem, ale také vzdělaným filosofem a logikem. V roce 1811 byl anglický parní stroj poprvé přivezen do Prahy v rozloženém stavu a bez návodu na sestavení. Božek se úspěšně pustil do jeho zprovoznění. Pak zkonstruoval vlastní parní vůz, který jako první na našem území předvedl 24. září 1815 v Královské oboře. Božek ale nakonec svůj stroj zničil. Funkční repliku postavil počátkem 90. let 20. století Josef Svoboda z Liberce. V roce 2015 tuto repliku zrestaurovali pracovníci Muzea starých strojů a technologií v Žamberku, kde je i vystavena.

23.9.1875 zahájila provoz **první pražská tramvaj – koňka**. Koněspřežná tramvaj v Praze a přilehlých městech byla v letech 1898 až 1905 byla přebudována na elektrickou a sloučena do jedné sítě s elektrickými drahami v pražské aglomeraci.

23.9.1940 - Bitva o Dakar (23. – 25.9.1940) byla vedená vojsky Svobodných Francouzů pod velením Charlese de Gaulla, která byla podporována Brity, proti vojskům vichistické Francie. Cílem bylo ovládnutí města Dakar, po jehož dobytí by mohli Britové užívat důležitý středomořský přístav k ochraně konvojů plujících podél afrického pobřeží. Celá akce měla i velký politický význam a neúspěch, zapříčiněný jednak loyálitou dakarské přístavní posádky vůči Vichy a jednak počasím, hodně poškodil právě de Gaulle.

2.9.1945 – Oficiální **konec 2. světové války** ve světě. 7.9.1945 se v Berlíně konala přehlídka všech armád, které se podílely na vítězném ukončení 2. světové války.

8.9.1945 - Americká vojska okupují jižní Koreu, zatímco Sovětský svaz okupuje sever, přičemž dělicí čára je 38. rovnoběžka. Toto uspořádání znamenalo začátek rozdělení Koreje, které vedlo ke korejské válce v roce 1950.

3.9.1950 – italský pilot Formule 1 Giuseppe "Nino" Farina se stal **prvním mistrem světa** v této disciplíně. První vůz dostal Farina od svého otce – zakladatele první karosářské továrny v Turíně La Stabilimenti Farina – už ve svých 9 letech. Na závodní dráze se objevil v roce 1932 na závodech do vrchu Aosta – St. Bernard, ale havaroval. Prvního vítězství dosáhl na Masarykově okruhu v Brně v roce 1934. V letech 1937 – 1939 se stal třikrát Mistrem Itálie. Ve 44 letech poprvé zvítězil v Grand Prix. V roce 1955 odešel z Formule 1. Deset let poté, co ukončil svou závodní kariéru, zemřel při dopravní nehodě po nárazu do telegrafního sloupu.

Vyznáte se v druzích mouky? Je jich víc, než byste čekali!

Bez mouky se obejde jen málokterá kuchařka či pekařka. Jenže jakou vybrat? Už dávno se nemusíte omezovat jen na pšeničnou, dnes je k dostání krom žitné třeba i mouka z kamutu, čiroku nebo kokosu. Víte, proč si kromě klasické pšeničné koupit i tyhle druhy mouky a jak je použít?

Troufáme si tvrdit, že při pečení a vaření je stále největším favoritem pšeničná polohrubá a hladká mouka. Co svůj záběr trochu rozšířit a začít používat i jiné druhy? Představíme vám je a nabídneme pár základních informací o jejich využití i zdravotních benefitech.

1. Pšeničná mouka celozrnná i bílá

Asi nejoblíbenější a celosvětově nejčastěji používaná. Obsah živin velmi záleží na tom, zda je celozrnná, nebo bílá. Celozrnná obsahuje i mletý klíček a otruby, vitaminy B, E, A, enzymy, nenasycené mastné kyseliny, železo, fosfor, draslík a vlákninu. Bílá mouka z moučného jádra je o tyto látky ochuzena. Na trhu najdete různé druhy pšeničné mouky: nejen podle hrubosti mletí (hladká, polohrubá, hrubá).

V posledních letech je snaha bílou mouku v jídelníčku zásadně omezovat. Neznamená to ale, že je pšenice škodlivá. Právě z ní se totiž vyrábí třeba bulgur či kuskus.

2. Špaldová mouka

Špalda je původní druh pšenice. Obsahuje vitaminy skupiny B, mangan, draslík, hořčík. Pomáhá regenerovat buňky, posiluje slinivku, slezinu a imunitu. Svalům a tkáním dodá sílu, pleti hebkost. Obsahuje lepek a dobře kyne, proto se hodí na pečení koláčů i chleba a může zcela nahradit bílou pšeničnou mouku. Zkusíte pikantní zelníky ze špaldové mouky?

3. Kamutová mouka

Kamut je velmi stará a dále nešlechtěná odrůda pšenice, dnes se pěstuje jen v režimu bio. V kuchyni má široké využití: můžete si z něj umlít celozrnnou mouku, uvařit ho jako přílohu, použít jako zavářku nebo přidat do nádivky. Obsahuje více živin i bílkovin než klasická pšenice.

4. Ječná mouka

Mouka z ječmene má nízký obsah lepku a hodně vitamínu B. Hodí se na přípravu litých těst, lívanců, křehkého těsta a sušenek, dobře zahustí polévku i omáčku a je z ní skvělá jíška.

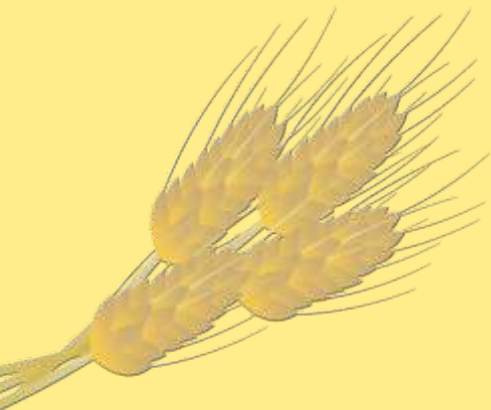
5. Žitná mouka

Mouka z žita obsahuje hodně vlákniny, vitaminy E a B, minerály, vápník, fosfor, fluor, železo a hořčík. Podporuje imunitu. Je ideální na tvorbu kvásku. Hůř kyne, na pečení je lepší ji smíchat s bílou moukou v poměru

4 : 1 ve prospěch žitné. Z čistě žitné mouky lze upéct sušenky nebo chléb.

6. Ovesná mouka

Mouka z ovsa má nízký obsah lepku, zato dodá vitaminy B a E, fosfor, hořčík, železo, zinek a vlákninu. Jejím přidáním do těsta z bílé mouky pečivo zvláční a bude křehké, navíc tak získáte i mnoho živin. Sama ovesná mouka krásně zahustí třeba polévku. Ovesnou mouku si snadno vyrobíte doma: zcela rozmixujte ovesné vločky, pro větší jemnost prášek prosejte.

Argentina

Argentina, oficiálně Argentinská republika, je stát ležící na jihu Jižní Ameriky s 4984 km dlouhým pobřežím Atlantiku. Na severu hraničí s Bolívií (832 km) a Paraguayí (1880 km), na východě s Brazílií (1224 km) a Uruguayí (579 km) a na západě s Chile (5150 km). Počet obyvatel přesahuje 40 milionů. Hlavním městem je Buenos Aires. Většina obyvatel se hlásí ke katolické církvi a mluví španělsky. Argentina je se svými 2 780 400 km² osmou největší zemí světa, čtvrtou největší na americkém kontinentu a největší španělskojazyčnou zemí planety. Má druhou největší ekonomiku v Jižní Americe a druhou nejvyšší kvalitu života.

Je členem G 20. Spolu s ostatními státy v oblasti vytváří sdružení volného obchodu Mercosur a politické společenství Unie jihoamerických národů, jež mělo být vytvářeno podle vzoru Evropské unie, v posledních letech však uvízlo na mrtvém bodě.

Argentina je prezidentská republika a federální stát rozdělený na 23 provincií a jedno autonomní město, Buenos Aires. Každá provincie má vlastní ústavu. Argentina si činí nárok na část Antarktidy a s Velkou Británií vede dlouhodobý spor o Falklandy (Malvíny) a Jižní Georgii a Jižní Sandwichovy ostrovy. Studie provedená argentinským genetikem Danielem Corachech na 218 jedincích v roce 2010 zjistila, že se genetická mapa Argentinců skládá ze 79 % z různých Evropanů, především italského a španělské původu, 18 % z různých domorodých etnik a 4,3 % z afrických etnických skupin. 63,6 % lidí z testované skupiny mělo přinejmenším jednoho domorodého předka.

Argentinská kultura je zásadně poznamenána mnohonárodnostním a multikulturním charakterem jejich obyvatel, silnými formami projevy synkretismu a kladného hodnocení pokroku a modernity, společně bez konfliktů s dvojím pocitem sounáležitosti s evropskou a latinskoamerickou kulturou. Mexický básník Octavio Paz navíc jednou řekl, že „Argentinci jsou Italové, kteří mluví španělsky a jsou stvořeni po francouzsku“.

Území argentinské Patagonie je také po desetiletí známé jako pokladnice objevů dinosauřích fosilií.

K červenci 2020 je Argentina díky tomu třetím nejbohatším státem světa v počtu popsáných druhů druhohorních dinosaurů. Těch bylo k tomuto datu stanoveno 147, přičemž Argentinu v tomto směru překonává pouze Čína (308 druhů) a USA (280 druhů).

Zdroj: wikipedie

Rozloučili jsme se: Steidlová Helena, Štětovská Anna, Svobodová Marie.

Jan Neruda - HASTRMAN

Povídky malostranské, 1876

Chodil vždy s kloboukem v ruce. Ať byl sebevětší úpal mrazový nebo sluneční, nanejvýš že držel svůj nízký, ale baňatý cylindr se širokou střechou nad hlavou jako parasol. Šedivé vlasy byly hladce přičísnuty k lebce a spojovaly se vzadu v cúpek tak pevně stlačený a svázaný, že se ani nekýval – jeden to z nejposlednějších cúpků v Praze, už tenkrát byly tu jen dva nebo tři. Zelený fráček jeho, se zlatými knoflíky, měl živůtek jen krátký, zato byly ale šosy dlouhé a tloukly hubenou, malou postavičku páně Rybářovu do vychrtlých lýtek. Bílá vesta kryla nahnutá prsa, černé spodky šly jen po kolena, kde se svítily dvě stříbrné přezky, pak dál byly sněhobílé punčochy zas až k jiným dvěma stříbrným přezkám a pod těmi šouraly se velké střevíce. Byly-li ty střevíce někdy obnovovány, nevím, ale vždycky vypadaly tak, jako by se k nim byla brala rozpraskaná kůže ze střechy nejstaršího fiakra.

Suchý, špičatý obličej páně Rybářův byl ozářen věčným úsměvem. Zvláštní podívání bylo na pana Rybáře, když šel po ulici. Každých dvacet kroků zůstal stát a obrátil se vpravo vlevo. Podobalo se, že jeho myšlenky nejsou v něm, že jdou uctivě asi krok za ním a pořád ho baví nějakými veselými nápady, takže pan Rybář musí se usmívat a občas se po čtverácích ohlídne. Když někoho pozdravoval, vyzdvihl jen ukazovák pravé ruky do výše a lehýnce hvízdnu. Takové lehýnké hvízdnutí zafičelo vždy také, když pan Rybář začal mluvit, a obyčejně začínal s „ďjó!“ —, což mělo význam přitakující.

Pan Rybář bydlel v Hluboké cestě, hned dole vlevo, s vyhlídkou na Petřín. Ale kdyby byl býval již až u samého domu, jakmile spatřil nějaké cizince, kteří zahýbali vpravo na Hradčany, vždy šel za nimi. Když zastavili u rozložitě vyhlídky a obdivovali se kráse naší Prahy, stál vedle nich, pozdvihnul prst a hvízdnu: „Ďjó, moře! — Proč nebydlíme u moře!“ — Pak šel za nimi do hradu, a když se cizinci ve svatováclavské kapli obdivovali stěnám vyloženým českými drahokamy, hvízdnu po druhé: „To si myslím! U nás v Čechách hodí pasák kamenem za stádem, a kámen má často větší cenu než celé stádo!“ — Víc jim neřekl nikdy.

Pro jeho jméno, pro jeho zelený fráček a pro to „moře!“ — říkali jsme mu hastrman. Ale v úctě jsme ho měli staří mladí. Pan Rybář byl justiciárem na výslužbě, někde od Turnova. Zde v Praze žil u své blízké příbuzné, která měla nevysokého úředníka za muže a s ním už dvě nebo tři děti. Vypravovalo se, že pan Rybář je až báječně bohat. Ani ne tak na penězích, jako na drahokamech. Ve svém pokojíku měl, říkali, stát vysokou černou skříň, v té skříni byly samé nízké, čtyřhranné škatule černé, hezky velké, a v každé škatuli byl vnitřek sněhobílou lepenkou rozdělen na samé čtverce a v každém čtverci ležel na bavlnce lesknoucí se drahokam. Byli lidé, kteří to viděli. Našel a sebral prý vše sám na hoře Kozákově. My děti jsme sobě vypravovaly, že když u Šajvlů — tak se nazývali ti páně Rybářovi příbuzní — myje se podlaha, posypávají ji místo pískem samým natlučeným cukrem. V sobotu, v den drhnutí, vždy jsme ukrutně záviděli dětem Šajvlovým. Jednou jsem seděl nad příkopem vlevo za Bruskou branou poblíž pana Rybáře. Tam usedal totiž pan Rybář každého krásného dne na hodinku pohodlně do trávy a kouřil si z krátké dýmky. Tenkrát šli náhodou dva větší studující kolem. Jeden z nich prsknul a pravil: „Ten kouří maminčinu vatýrku!“ — Od té doby pokládal jsem kouření maminčiny vatýrky za požitek, jakého sobě mohou dovolit jen lidé velice zámožní.

Takto se procházel „hastrman“ — ale ne, neříkejme mu tak, vždyť už nejsme děti! — vždy jen po bruských hradbách. Potkal-li některého kanovníka, jichž procházky také vždy šly sem, zastavil se a promluvil s ním několik přívětivých slov. Kdysi — poslouchat jsem rád, co mluvili lidé dorostlí — slyšel jsem ho, jak rozmlouval s dvěma kanovníky, sedícími na lavičce. On stál. Mluvili o „Frankreihu“ — a o nějaké „svobodě“ —, samé divné řeči. Najednou zdvihl pan Rybář prst a hvízdnu: „Ďjó, já se držím Rosenaua! Rosenau praví: Svoboda je jako ty šťavnaté potraviny a silná vína, kterými se navyklé jim silné náture živí a posilují, slabé ale přemáhají, opojují a zničují.“ — A pak kývl kloboukem a šel.

Větší a tlustý kanovník prál pak: „Co to má vždycky s tím Rosenauem?“ — Menší, ale také tlustý, odvětil: „Spisovatel, nejspíš spisovatel.“ —

Já ale pamatoval jsem si větu tu co obsah veškeré vyšší moudrosti. O Rosenauovi a o panu Rybáři měl jsem stejně vznešený pojem. Když jsem pak dorůstaje dostával sám rozmanité knihy do ruky, nalezl jsem, že pan Rybář byl vskutku tenkrát citoval zcela věrně. Jen s tím rozdílem, že zmíněnou větu nenapsal Rosenau, nýbrž jakýs Rousseau. Patrně byla mrzká náhoda pana Rybáře svedla s nějakou lehkomyšlnou tiskovou chybou.

Proto věru nepozbyl úcty mé. Dobrý, nesmírně dobrý člověk! —

Bylo to v sluneční den srpnový, tak as ku třetí hodině odpolední. Kdo šel právě Ostruhovou ulicí, zůstal stát; kdo stál právě tak po domácku venku,

zavolal honem něco dovnitř domu; z krámů vybíhali lidé. Všichni se dívali za panem Rybářem, krácejícím dolů.

„Jde někam se vychloubat svým bohatstvím“, — řekl pan Herzl, šenkýř u Dvou slunců. Podotýkám, že druhý pád množného počtu pro slovo „slunce“ je dle malostranského jazyka zcela určitě „slunců“.

„O jé!“ — volal pan Vitouš, kupec na rohu, „musí být zle, nese na prodej!“ — Je mně líto, musím-li říci, že pan Vitouš netěšil se přílišné vážnosti u sousedů. Vypravovalo se o něm, že jednou už byl blízek bankrotu, a podnes se dívá dobrý malostranský soused na „bankrotáře“ naprosto jinak než svět ostatní. Ale pan Rybář krácel klidně dál, trochu rychleji než jindy. Pod levým pažďím nesl jednu z těch čtyřhranných škatulí černých, o nichž tolik povídáno. Tisknul ji pevně k tělu, takže smeknutý klobouk v ruce dole byl jakoby k noze přiklizen. V pravé ruce měl španělku s placatým knoflíkem ze slonové kosti, znamení to, že pan Rybář jde někam na návštěvu, nikdy jindy nenosil hole. Pozdravován zdvihal hůl a hvízdal mnohem hlasitěji než jindy.

Sešel Ostruhovou ulicí, přešel svatomikulášským náměstím a vešel do domu Tambereckého. Tam bydlel v druhém patře gymnasijsní profesor pan Mühlwenzel, matematik a přírodopysce. Tedy muž vzdělání trochu tenkrát neobyčejného. Návštěva netrvala dlouho.

Pan profesor byl v dobré míře. Jeho hřmotné, podsedlé tělo bylo sobě právě odpoledním spánkem odpočinulo. Dlouhé šedé vlasy, věncící lysé temeno, ježily se sem tam v pohodlném nepořádku. Modré, duchaplné a vždy přívětivé oči se svítily. Tváře, beztoho vždy rudé, hořely. Ty široké, dobré tváře byly trochu silně neštovicemi porvány a zavdávaly panu profesorovi příčiny k stálému vtipu. „Tak je to na světě,“ — říkal, „když se děvče směje a má v tváři důlek, je prý hezké; já když se směju, mám sta důlků, a jsem prý přec jen ošklivý.“

Pokynul panu Rybářovi k pohovce a ptal se: „Čím tedy mohu sloužit?“

Pan Rybář položil škatuli na stůl a sundal svršek. Pestré kamínky zářily.

„Já bych — já jen, co tadyhleto tento — jakou to má asi cenu“ — koktal.

Posadil se pak a opřel bradu o knoflík hole.

Pan profesor se zadíval do kamínků. Pak vyndal jeden temný, vážil v ruce a prohlížel proti světlu. „To je moldavit,“ pravil.

„Jak?“ —

„Moldavit.“ —

„Džó, moldavit,“ — hvízdnul pan Rybář. Na tváři jeho bylo tak trochu vidět, že slovo to slyší po prvé v životě.

„Ten by se hodil pro naši gymnasijsní sbírku, jsou už řidký. Moh byste nám jej prodat.“ —

„To by se vidělo. — Co tak asi —“

„Tři zlaté v dvaceti byste za něj dostal. No?“ —

„Tři zlaté!“ — hvízdnul tenounce pan Rybář. Brada se zdvihla a sklapla pak zas na knoflík.

„A ostatní?“ — šeptnul po chvilce z náhle stísněného hrdla.

„Chalcedony, jaspisy, ametystky, záhnědy — to nic není.“ —

Za nějaký okamžik byl pan Rybář zas již u rohu Ostruhové ulice. Kráčel pomalu vzhůru. Poprvé ho sousedé spatřili, an měl klobouk na hlavě. Široká střecha byla stažena do čela. Španělka se vlekla koncem po zemi a harašila o dláždění. Nevšimnul sobě nikoho, nehvízdнул ani jednou. Také se na té cestě ani jednou neohlíd. Patrně dnes nedováděla žádná z jeho myšlenek venku, všechny jeho myšlenky byly v něm, hluboko.

Dnes již z domu nevyšel, ne na hradby a ne za Brusku. A byl tak krásný den!

Bylo již k půlnoci. Nebe se modralo jako za rána, měsíc zářil nejpyšnějším, nejkouzelnějším leskem svým, hvězdy se třepetaly jako bílé jiskry. Petřín byl pokryt nádhernou stříbrnou mlhou, stříbrná záplava ležela na celé Praze.

Veselé světlo lilo se do pokojíku páně Rybářova oběma okny, dokořán otevřenými. U jednoho okna stál pan Rybář. Stál tu jako socha, ztrnulý.

Z dále hučely jezy vltavské, táhlým, mohutným tónem. Slyšel je stařeček?

Náhle sebou trhnul. „Moře! – Proč tu není moře!“ — šeptnul a rty se mu zachvěly.

Snad se v něm vlnila tesknost jako bijící moře.

„Eh!“ – škubnul sebou pak a odvrátil se. Po podlaze ležely otevřené škatule a zrak jeho se jich dotknul. Vzal pomalu nejbližší z nich a vyndal z ní kamínky do hrsti. „Fi – oblázky!“ — a mejknul jimi oknem ven.

Dole zapraskalo a zařinčelo sklo. Pan Rybář dnes ani nevzpomněl, že dole v zahradě je skleník.

„Strýčku, copak děláte?“ — ozval se příjemný mužský hlas venku, patrně ze sousedního okna.

Pan Rybář mimovolně ustoupil o krok nazpět.

Dvéře vrzly a vešel pan Šajvl. Snad ho byla krásná noc zdržela u okna. Snad byl zpozoroval na starém strýci neobyčejný neklid a slyšel z jeho pokojíku dlouho trvajících šukot. Snad vylehly i některé starcovy vzdechy hlasitě z okna ven.

„Strýčku, snad nechcete ty krásné kamínky vyházet všechny ven?“

Starec sebou škubnul. Pak zašeptal, dívaje se upřeně k Petřínu: „Nemá to ceny – oblázky —“

„Já vím, že nemají velké ceny, vždyť to znám sám. Ale cenu mají přec, pro nás i pro vás. Vy jste sobě je pracně sebral – strýčku, nechte je, prosím, všechny pro mé děti. Budou se na nich učit, vy jim budete vypravovat —“

„Mysleli jste snad,“ — šeptal zas stařec monotónně a s namáháním, „že jsem bohat, a já vsutku —, —“

„Strýčku,“ — pravil pan Šajvl hlasem pevným, ale přitom měkkým a uchopil starcovu ruku, „copak nejsme vámi bohatí? Moje děti by neměly dědečka, moje žena by byla bez otce, kdybychom neměli vás. Vždyť vidíte, jak jsme kolem vás šťastni, vy jste naším požehnáním v domě —“

Náhle přistoupil stařec zas až k samému oknu. Ústa se mu zachvěla, v oku cítil nevýslovný tlak. Pohlídl ven. Neviděl nic určitého, vše se třpytilo jakoby rozpuštěný dým, vše se vlnilo – až k samému oknu – až do jeho oka – moře – moře!

Dál už povídat nebudu, dál už neumím.

(Připraveno podle e-knihy Městské knihovny v Praze.)

4.9.2010 zemřel herec, šansoniér a překladatel **Rudolf Pellar** (*28.2.1923). Zákaz činnosti v 70. letech jej donutil, aby se společně s manželkou Lubou začal intenzivně věnovat překladatelské činnosti – Pellarovi překládali především současnou americkou prózu a divadelní hry. K jejich autorům patřili mj. Ernest Hemingway, Arthur Miller, William Faulkner, Tennessee Williams, Philip Roth, Edward Albee nebo J. D. Salinger. V roce 1997 dostali manželé Pellarovi Státní cenu za překladatelské dílo. Za interpretaci mluveného slova dostal Rudolf Pellar v roce 2000 Křišťálovou růží, nejvyšší ocenění, které lze u nás v této umělecké disciplíně získat.

6.9.2000 zemřel divadelní, filmový a televizní herec **Jiří Sovák**, vlastním jménem Schmitzer (*27.12.1920). Začínal v Burianově D 34, působil v Divadle na Vinohradech a od roku 1966 byl členem Národního divadla. Od 60. let patřil k oblíbeným filmovým hercům a nezapomenutelné jsou jeho televizní role – připomeňme aspoň seriál Byli jednou dva písaři, ve kterém vytvořil nesmrtelnou dvojici s Miroslavem Horníčkem a Chalupářem. Jeho syn Jiří Schmitzer je také známým hercem a písničkářem.

6.9.1945 se narodil zpěvák a skladatel **Petr Novák** (+19.8.1997). Petr Novák se proslavil už se svou první kapelou George and Beatovens a píseň Já budu chodit po špičkách je oblíbená dodnes. Povídej, Klaunova zpověď, Náhrobní kámen, Bláznova ukolébavka jsou skladby, které provázely několik generací. Petr Novák spolupracoval s vynikajícími textaři – Ivem Plickou, Pavlem Vrbou, Michaellem Žantovským či Pavlem Šrutem. Jeho celoživotní zdravotní problémy, spolu se zběsilým způsobem života, způsobily jeho předčasnou smrt.

9.9.1890 se narodil operní pěvec **Vilém Zítek** (+11.8.1956). Basista Vilém Zítek patří k největším českým pěvcům. Byl i vynikajícím hercem, přirovnáván je k legendárnímu ruskému basistovi Šaljapinovi. Připomeňme si aspoň jeho Chrudoše v Libuši, Kecala v Prodané nevěstě nebo Vodníka v Rusalce. Do Národního divadla byl angažován v roce 1912, ale světový operní repertoár zpíval i v Turíně, v milánské La Scalle, v Berlíně nebo ve Stockholmu.

10.9.1945 zemřel architekt a vysokoškolský pedagog **Josef Gočár** (*13.3.1880), jeden z tvůrců československého architektonického kubismu a funkcionalismu. Gočár studoval v ateliéru jiného slavného tvůrce, Jana Kotěry, a po něm převzal také jeho místo profesora pražské AVU.

V Praze patří k jeho nejznámějším stavbám např. Dům U Černé Matky Boží, Kostel sv. Václava ve Vršovicích, Legiobanka v Praze Na Poříčí. Velkou měrou spoluvytvářel moderní ráz Hradce Králové a Pardubic. Gočárovo architektonické a výtvarné dílo spoluvytvářelo nejslavnější epochu české a československé architektury.

11.9.1930 se narodil textař, překladatel a divadelník **Pavel Kopta** (†21.8.1988), syn spisovatele Josefa Kopty. Nejznámější jsou Koptovy šansony, které nazpívala Hana Hegerová (Lásko prokletá, Mylord, Lásko má) či Ljuba Hermannová (Já mám ráda políra). Kopta psal pro mnoho dalších zpěváků – Saxánu pro Petru Čeronockou, spolupracoval s Karlem Gottem, Waldemarem Matuškou, Peterem Lipou, Janem Spáleným, a mnoha dalšími. Byl to Pavel Kopta, kdo od 50.let spolutvořil vysokou básnickou i obsahovou úroveň textů československé populární hudby. Skvělé jsou také jeho překlady francouzských šansonů (Piaf, Brel a další).

12.9.1925 se narodil malíř, grafik, scénograf a kostýmní výtvarník **Libor Fára** (+ 3.3.1988). Pro Fárův umělecký vývoj měla rozhodující význam jeho příslušnost k okruhu spořilovských surrealistů. Od 60. let se datuje jeho spolupráce s divadelním režisérem Janem Grossmanem, básníkem a dramatikem Josefem Topolem, a také s Pantomimou Alfréda Jarryho. Fára rozvinul podněty meziválečné avantgardy v novém kontextu 60. let. Byl všestranným výtvarníkem i fotografem, příležitostným hercem, hudebníkem. Vytvořil designovou a typografickou podobu programů a plakátů Divadla Na Zábradlí a Činoherního Klubu, byl jejich dvorním scénografem, jeho stopu najdeme v mnoha dalších výtvarných disciplínách, ale i v divadle a filmu od 50. let až do jeho smrti.

13.9.1930 se narodil sinolog a překladatel **Oldřich Král** (†6.2018). Zabýval se především starou čínskou literaturou, filosofií a uměním. Po okupaci v roce 1968 nesměl Král několik let publikovat, byl vyhozen z FF UK a živil se jako dělník. Naštěstí se podařilo jeho návrat do Orientálního ústavu, překlady z klasické čínské literatury a filosofie sporadicky vydával v samizdatu nebo pod cizím jménem. Až v 2.polovině 80.let mohl Odeon vydat Králův překlad klasického čínského románu Sen v červeném domě, který posléze získal cenu Odeonu za nejlepší překlad roku 1988. Oldřich Král byl mezinárodně uznávaný odborník, po roce 1990 působil na řadě zahraničních univerzit, v letech 2006-2012 byl předsedou Pražského lingvistického kroužku.

Pokračování na straně 18

16.9.1945 se narodil novinář, moderátor, spisovatel a textař **Ondřej Suchý**, bratr Jiřího Suchého. Začínal v 60. letech v Československém rozhlasu a v ČST, pracoval v řadě časopisů a novin (revue KINO, Svobodné slovo, Sedmička a další). Jeho velkou láskou je svět filmové grotesky a zábavního průmyslu – na to téma vydal kultovní knihu Exkurze do světa grotesky, ale jeho bibliografie čítá desítky titulů.

V současné době se věnuje historii českého populárního umění. Nejvíce si považuje toho, že se mohl seznámit a sprátnit s arménským klaunem a mimem Leonidem Jengibarovem, švýcarským klaunem a mimem Dimitrim a s velikány české filmové a divadelní komedie Janem Werichem a Oldřichem Novým.

16.9.1940 se narodil divadelní a filmový herec **Petr Čepek** (+20.9.1994). Patřil spolu s Janem Kačerem k zakládajícím členům Činoherního klubu a v tomto divadle také účinkoval v jeho nejslavnějších inscenacích (Machiavelli: Mandragora, Dostojevskij: Zločin a trest, Gogol: Revizor, Pinter: Narozneniny, O'Neill: Cesta dlouhého dne do noci, Čechov/Brecht: Svatby, Vostrý: Tři v tom, Horváth: Povídky z Vídeňského lesa aj.) Stejně nezapomenutelné jsou jeho filmové postavy v Údolí včel, Hotelu pro cizince, Adelheid, Petrolejových lampách, Morgianě, v Lékaři umírajícího času, a mnoha dalších. Za dvojroli ve filmu Jana Švankmajera Lekce Faust získal in memoriam Českého lva.

16.9.1905 se narodil **Vladimír Holan** (+31.3.1980), jeden z nejvýznamnějších českých básníků a překladatelů 20. století. Jeho poezie je intelektuálně náročná, reflexivní a meditativní, tvoří ji nečekaná setkání až srážky imaginativních obrazů. Pro Holana jsou také typické vlastní jazykové novotvary. Je autorem tragiky života, jeho texty odrážejí vědomí kulturních a historických souvislostí. Z rozsáhlého básnického díla připomeňme alespoň Noc s Hamletem. Básnická skladba pochází z počátku 50. let, kdy Holan nesměl publikovat, přepracoval ji o deset let později a ještě před knižním vydáním ji ve Viole uvedl Vladimír Justl. Účinkovali Dagmar Sedláčková, Miroslav Doležal a Radovan Lukavský, hudbu složil a na klavír hrál Marek Kopelent. Pořad měl do roku 1988 148 repríz.

17.9.1910 se narodil básník a spisovatel **František Hrubín** (+1.3.1971). Hrubín byl především autorem přírodní a milostné lyriky, ale také výborným scenáristou, dramatikem a překladatelem. K jeho nejvýznamnějším skladbám patří poema Jobova noc z roku 1945 vyjadřující básníkův pocit ohrožení rodné země. Hrubínovou celoživotní inspirací byly Lešany a vůbec Posázaví, kde prožil dětství – z těchto vzpomínek vyrůstají jeho nejznámější díla Romance pro křídlovku, Zlatá reneta či Lešanské jesličky. Uznání si získaly i filmy Otakara Vávry, které podle Hrubínových předloh vznikly – především právě Romance pro křídlovku a Srpnová Neděle.

17.9.1905 se narodila **Jiřina Šejbalová** (+23.8.1981). Jiřina Šejbalová byla vynikající česká operní pěvkyně, herečka a divadelní pedagožka. Začínala za 1. republiky na avantgardních scénách a postupně se po válce přehrála do charakterních rolí. Jedním z vrcholů herectví paní Šejbalové je Klára ve Vlčí jámě, výborná byla Tchyně, a v paměti diváků určitě navždy zůstaly Nezralé maliny. Těch rolí byly desítky. Jiřina Šejbalová patřila k největším dámám českého hereckého nebe. V Národním divadle působila více než čtyřicet let.

25.9.1995 zemřel **Gustav Brom** (*22.5.1921). Gustav Brom byl dirigent, kapelník, saxofonista, textař, zpěvák a hudební skladatel. Když v roce 1961 vyletěl do vesmíru Jurij Gagarin, nazpíval na jeho počest během několika málo hodin písničku Dobrý den, majore Gagarine – Gustav Brom byl vynikající muzikant i schopný manažer. Jeho Orchestr Gustava Broma byl big band evropské úrovně i pověsti. S Bromem hrál Karel Krautgartner, Luděk Hulan, Jaromír Hnilička, hostoval u něho Maynard Ferguson, Dizzy Gillespie, Diana Ross, Ray Conniff, Eva Pilarová a mnoho dalších. Pracovat s Bromem se trochu podobalo zázraku – atmosférou, invencí, svobodou i soustředěnou vnitřní kázní v improvizaci. V roce 2007 byla po něm pojmenována planetka Gustavbrom.

29.9.1920 se narodil významný český dirigent Václav Neumann (+ 2.9.1995) Jeho doménou byla hudba 20. století, proslavil se zejména interpretací symfonického díla Bohuslava Martinů a snahou prosadit i za totalitního režimu provádění děl Miloslava Kabeláče. Nahrál též kompletní symfonické dílo Gustava Mahlera. K zahraničním vystoupením byl zván především jako expert na českou hudbu (vídeňské nastudování Rusalky, četné inscenace Prodané nevěsty a dalších děl). Byl dlouholetým šéfdirigentem České filharmonie.

Milan Kundera (*1.4.1929, Brno) je česko-francouzský spisovatel, dramatik, scenárista, překladatel a vysokoškolský pedagog. V 60. letech si získal čtenářskou oblibu povídkovými knihami *Směšné lásky*, vstup do velké literatury mu zajistil román *Žert* a drama *Majitelé klíčů*. Před odchodem do exilu ještě napsal romány *Život je jinde* a *Valčík na rozloučenou*, *Kniha smíchu* a *zapomnění* byla dokončena až ve Francii. Mezi další nejvýznamnější díla se řadí mj. *Nesnesitelná lehkost bytí*, *Nesmrtelnost*, *Pomalost* nebo *Slavnost bezvýznamnosti*. Za svoje názory i tvorbu byl v roce 1979 zbaven československého státního občanství, jeho díla začala u nás vycházet až po listopadu 1989. Jeho biografie, která vyšla letos na jaře, trhá žebříčky prodeje. Je tedy namístě se této události věnovat.

Jan Novák: Kundera. Český život a doba (Argo/Paseka 2020) Doporučená cena 798,- Kč. Letos na jaře vydala dvě pražská nakladatelství, Argo a Paseka, životopis spisovatele Milana Kundery od Jana Nováka. Milan Kundera žije od poloviny 70. let ve Francii, již dlouho píše francouzsky a je zdaleka nejslavnějším žijícím spisovatelem českého původu ve světě. Loni mu česká vláda po mnoha letech vrátila státní občanství. Během pražského jara '68 Havel a Kundera vedli politicko-historický spor o údělu českého národa v dějinách a v Evropě, který vygradoval po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy a utichl poté, když Husákovi kulturní revizoři ty noviny a časopisy, kam oba pánové své úvahy psali, zakázali. Havel i Kundera si vysloužili zákaz publikační činnosti, Havel se za své názory ocitl ve vězení, Kundera zvolil úděl exulanta. Proslavili se oba. Před několika lety rozpoutal časopis *Respekt* debatu, která rezonovala v celé veřejnosti, o tom, že v 50. letech, kdy Milan Kundera bydlel v Praze na kolejkách, udal jako studentský funkcionář přítele jedné studentky a dotyčný byl poté uvězněn. Žádné důkazy neexistují, *Respektu* pro toto obvinění stačilo Kunderovo tehdejší členství v KSČ a jeho mladické oslavné verše na Stalina. Obvinění či spíše pomluvy z Prahy do Paříže jistě dorazily, ale starému pánovi už za komentář nestály. A nyní tedy zpět ke knize Jana Nováka. Jan Novák se narodil v roce 1953 v Kolíně, rodina emigrovala v devětašedesátém roce do USA, kde Novák vystudoval a stal se spisovatelem a scenáristou, jehož knihy si po roce 1989 našly cestu i k českým čtenářům. Nejznámější je asi beletristicky zpracovaný příběh bratří Mašínů *Zatím dobrý*, který získal cenu Magnesia Litera. Novák jako přesvědčený antikomunista Mašíny adoruje a jejich počínání chápe. Jenže: příběh Mašínů je sice kontroverzní, ale svým způsobem jednoduchý. Novák prostě své hrdiny oslavuje. Podobný, byť opačný autorský přístup, zvolil i v případě Milana Kundery. Jan Novák do knihy zahrnul (trochu se nabízí napsat shrnul) všechno, co o svém antihrdinovi vybádal; profesor KU Petr Bílek v recenzi trochu zlomyslně píše, že jeho metodu práce s pramenným materiálem už před sto lety přirovnal vynikající lingvista Roman Jakobson „*k policii, která na místě činu pro jistotu zajistí a uvězní každého, kdo se v dané oblasti vyskytl.*“ Psát o Kunderovi s předpřipraveným názorem, podle něhož je autor sice vynikající spisovatel, ale současně bezcharakterní bídák, prostě nejde. Kundera je nejen beletrista, fabulátor, mystifikátor, ironik, ale také brilantní esejista, teoretik, poselství jeho díla není jen v příbězích, ale i v jejich struktuře, dynamice, v reflexi člověka v paměti - osobní i kolektivní, v dějinách a současnosti – v tom je světovým spisovatelem. Po vydání knihy vypukla v české kulturní veřejnosti vřava. Jeden tábor, antikomunistický, se zároveň stal antikunderovským – což asi Novák jako nejdůležitější efekt svého psaní nezamýšlel. Druhý tábor je diferenciovanější, i v závislosti na tom, k jaké generaci jeho příslušníci patří. Pokud tuto „občanskou válku“ Milan Kundera sleduje, může se dobře bavit. Závěrem zpráva, která je víc než dobrá. Milan Kundera věnoval svůj archiv i knihovnu Moravské zemské knihovně v Brně. Na podzim se čeští čtenáři dočkají také vydání překladu Kunderova posledního románu *Slavnost bezvýznamnosti* v brněnském nakladatelství Atlantis. Překladatelkou je Anna Kareninová, půjde tedy o velkou a radostnou událost.

Dana Tučková

S použitím pramenů: [wikipedie](https://magazin.aktualne.cz/kultura/literatura/), <https://magazin.aktualne.cz/kultura/literatura/>; Veronika Horáková, <https://www.idnes.cz/brno/zpravy/kundera-a-recenze-na-internetu>.

INFORMACE Z DOMOVA

Každé pondělí se konají vycházky do Milíčovského lesa. Odchod je vždy ve 13:00 od recepce DSH.

Schůzka důvěrníků s vedením domova se uskuteční **ve středu 2.9. 2020 od 10:00** v sále.

NAŠI KOCOŘI

Vážení obyvatelé, chceme vás informovat, že vzhledem k tomu, že někteří z vás se chovali nevhodně ke kocourům, tak již naši kočičí kluci v domově nejsou.

Mají se velmi dobře a jsou v dobrých rukách naší kolegyně z prádelny, paní Věry Kronusové, která se kočkám věnuje již 38 let. Vzhledem k této situaci lze očekávat návrat holubů do atriové zahrady, a proto si vás dovoluujeme požádat, nekrmte holuby. *Děkujeme.*

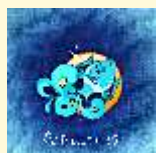
Ve středu 9.9.2020 se uskuteční výlet do Dendrologické zahrady v Průhonících. Podrobné informace najdete na nástěnkách aktivizace. Zájemci, hlaste se u pí. Romany Ifkovichové, tel.linka 566.

Září

Kozoroh - 22. 12. – 20. 1.

Chtěli by s vámi mluvit někteří z vašich starších příbuzných. Ozvěte se jim alespoň po telefonu, budou mít radost.

Vodnář - 21. 1. – 20. 2.

Dejte věcem volný průběh a netlačte na pilu. Zároveň buďte opatrní při vynášení soudů nebo ortelů nad ostatními.

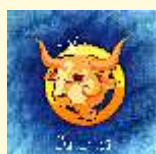
Ryby - 21. 2. – 20. 3.

Nezkoušejte se zavděčit vzdáleným příbuzným, nemá to cenu. Mají na vás požadavky a dovolují si vás využívat.

Beran - 21. 3. – 20. 4.

Někdy máte tendenci lenošit a nestarat se o tělo. Věnujte se tomu o něco více, abyste mohli fungovat jako doposud.

Býk - 21. 4. – 21. 5.

Vztahy se zlepší jen tehdy, pokud na nich chcete také pracovat. Nic není zadarmo, a to ve vztahu platí dvojnásob.

Blíženci - 22. 5. – 21. 6.

Pobyt na sluníčku a čerstvém vzduchu je pro vás blahodárný. Neseděte doma a vyjděte si alespoň na kratší procházku.

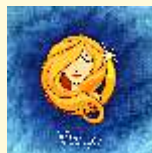
Rak - 22. 6. – 22. 7.

Když vám není mnohdy do skoku, víte, že svým úsměvem boříte bariéry. Dnes tomu je naprosto stejně, využijte toho.

Lev - 23. 7. – 22. 8.

Začínáte okolí předvádět své silné stránky hlavně co se týká mezilidských vztahů. Nabídněte jim pochopení empatii a lásku.

Panna - 23. 8. – 22. 9.

Rádi byste trávili více času o samotě, ale není vám momentálně přáno. Stojíte před množstvím důležitých povinností.

Váhy - 23. 9. – 23. 10.

Nenuťte se do schůzek s někým, kdo vám nesedí, jen proto, že jste momentálně sami. To je to nejhorší. Hledejte dál.

Štír - 24. 10. – 22. 11.

Rádi se setkáváte s lidmi, kteří si umí užít život, stejně jako vy. Pokud jste single, hledejte partnery při zábavě.

Střelec - 23. 11. – 21. 12.

Součástí vašeho životního stylu by měla být péče o vzhled. Pěstěné vlasy a ruce jsou vaší vizitkou. Investujte do péče.